

АКТУАЛЬНІСТЬ ФІЛОСОФСЬКИХ УЧЕНЬ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ НА ПОЧАТКУ ТРЕТЬОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

Коломієць Е.С., гр. Е-38

Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Арделян М.В.
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Україна сьогодні формується як суверенна держава, переосмислюючи своє минуле, усвідомлюючи особливості становлення національного менталітету, національної своєрідності й самобутності. Важливо прослідкувати всі етапи формування національної самосвідомості, особливо ті, коли в суспільстві панував неспокій і хаос, людину охоплював відчай і безнадія. Тоді мислителі шукали духовних орієнтирів, прагнули в такий період вказати людині шлях до порятунку й суспільної злагоди.

Вчення Г.С. Сковороди привертає особливу увагу нашого сучасника тому, що воно спрямоване на інтенсифікацію внутрішнього життя людини, котра не має опори в навколишньому світі. Шлях до щастя пролягає, на думку мислителя, через моральне вдосконалення людини. Цим зумовлюється притаманний філософії Г.С. Сковороди персоналізм, що ставить у центрі уваги живу людську особистість, і динамізм, завдяки якому буття особистості змальовується як безперервне творення людиною себе самої. Зрозуміло, що ці проблеми сьогодні хвилюють кожну людину зокрема, як і суспільство взагалі. Буття людини виступає у трактуванні Сковороди передусім як моральне діяння. Він навчає, що гармонія людського буття залежить від дотримання кожною людиною принципу “сродної” праці, в основі якої лежить залежність долі людини від її природних нахилів. Жити згідно з природою, ні в чому їй не суперечити – це був девіз нової, нетрадиційної, не обмеженої жодними догмами етики, зацікавленість якою у часи Г.С. Сковороди (не лише в Україні, а й у Європі в цілому) підтверджується популярністю й новаторськими тенденціями творів багатьох європейських філософів-моралістів XVII-XVIII ст. (Х. Уарте, Л. Вівеса, Ю. Ліпсія, Г. Гроція та інших).

Саме тому, вчення Сковороди цікаві й не втрачають актуальності через багато століть. Нашого сучасника в такому етичному вченні приваблює переконання, що людина, пізнавши свої природні схильності, вроджені задатки, з’ясувавши, на що вона здатна, займатиме визначене їй природою місце в суспільстві, яким і буде задоволена. Саме таке відчуття себе на відповідному, “спорідненому” місці й приносить людині стійке щастя, а щастя, це те, до чого прагне будь-яка людина!